

ГОДИШНА ПРЕДЛОГ ПРОГРАМА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ 2025

1. ВОВЕД

Врз основа на член 2 од Законот за еднакви можности на жените и мажите, Општина Дебар има обврска за воспоставување на еднаквите можности на жените и мажите во политичката, економската, социјалната, образовната, културната, здравствената, граѓанската и било која област од општествениот живот.

Програмата за родова еднаквост има за цел да промовира и постигне еднаков третман на жените и мажите во сите сфери на животот, адресирање на постоечките структурни и социјални нееднаквости. Овие програми се важни за да се гарантира правда, развој и вклученост за сите членови на едно општество.

За остварување на оваа цел, општината, согласно одредбите од член 14 од овој закон, а заради суштинска имплементација на целите, покрај другото, должна е да изработи годишна програма во кој ќе бидат утврдени мерките за унапредување на еднаквите можности на жените и мажите. Локалната власт може преку своите надлежности и преку координација со многубројни локални фактори, да презема конкретни акции во корист на родовата еднаквост, намалување на нееднаквостите и промовирање и градење на реална локална заедница и општество во кои, еднаквоста ќе биде пракса.

PROPOZIM PROGRAMI VJETOR PER BARAZI GJINORE 2025

1. Hyrje

Bazuar në nenin 2 të Ligjit për mundësi të barabarta për gratë dhe burrat, Komuna e Dibrës ka për obligim që të krijojë mundësi të barabarta për gratë dhe burrat në fushën politike, ekonomike, sociale, arsimore, kulturore, shëndetësore, civile dhe në çdo fushë të jetës sociale.

Programi per barazi gjinore synon te promovojë dhe te arrije trajtim te barabarte per grate dhe burrat ne te gjitha sferat e jetes, duke adresuar pabarazite strukturore dhe sociale qe ekzistojne. Keto programe jane te rendesishme per te garantuar drejtesi, zhvillim dhe perfshirje per te gjithë anetaret e nje shoqërie.

Për arritjen e këtij qëllimi, komuna, në përputhje me dispozitat e nenit 14 të këtij ligji, dhe për zbatimin esencial të qëllimeve, ndër të tjera, është e obliguar që të përgatisë një program vjetor në të cilin do të merren masat për promovimin dhe do të përcaktohen mundësi të barabarta për gratë dhe burrat. Pushteti vendor, nëpërmjet kompetencave të tij dhe bashkërendimit me faktorë të shumtë vendorë, mund të ndërmarrë veprime konkrete në favor të barazisë gjinore, uljes së pabarazive dhe promovimit dhe ndërtimit të një komuniteti dhe shoqërie reale vendore, në të cilën barazia do të jetë praktikë.

Ky program është i harmonizuar me

Оваа програма е усогласена со националните законски и стратешки определби како и со стратешките определби на Општина Дебар и е изработена во соработка со Комисијата за еднакви можности на мажите и жените при Совет на Општина Дебар, Здруженијата на граѓани кои работат во сферата на родовата еднаквост, релевантни институции и граѓани/граѓанки.

Програмата произлегува од воочените проблеми со кои се соочуваат жените во општина Дебар како што се: семејното насилство, недостаток на згрижувачки капацитети за деца и стари лица, социјална исклученост на ранливите групи а особено жртвите на семејното насилство и самохраните мајки, недоволно учество на жените во процесите на одлучување на локално ниво и слично.

Чекорите за спроведување на програма за родова еднаквост се:

- Спроведување родова анализа за разбирање на постоечките нееднаквости.
- Креирање на стратешки план со мерливи цели.
- Партнерство со локални и меѓународни организации.
- Редовен мониторинг и евалуација за да се обезбеди напредок.

2. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Основните цели на активностите на општина Дебар во областа на родовата еднаквост предвидени со оваа програма се:

- Унапредување на знаењето на администрацијата и комисијата за еднакви можности на жените и мажите за родовата рамноправности родово одговорното буџетирање.

пërcaktimet kombëtare ligjore dhe strategjike si dhe me përcaktimet strategjike të Komunës së Dibrës dhe është zhvilluar në bashkëpunim me Komisionin për mundësi të barabarta të burrave dhe grave pranë Këshillit të Komunës së Dibrës, Shoqatat e qytetarët që punojnë në fushën e barazisë gjinore, institucionet përkatëse dhe qytetarët.

Programi buron nga problemet e perceptuara me të cilat ballafaqohen gratë në komunën e Dibrës, si: dhuna në familje, mungesa e ambienteve për përkujdesje për fëmijët dhe të moshuarit, përjashtimi social i grupeve vulnerabël, veçanërisht viktimat e dhunës në familje dhe nënat beqare, pjesëmarrja e pamjaftueshme e gratë në proceset vendimmarrëse në nivel lokal dhe të ngjashme.

Hapat per zbatimin e nje programi e nje program per barazi gjinore jane:

- Kryerja e analizave gjinore per te kuptuar pabarazite ekzistuese.
- Krijimi I nje plani strategjik me objektiva te matshme.
- Partneriteti me organizata vendore dhe nderkombetare.
- Monitorimi dhe vleresimi I rregullt per te siguruar perparim.

2. QËLLIMET E PROGRAMIT

Objektivat bazë të aktiviteteve të komunës së Dibrës në fushën e barazisë gjinore të parapara me këtë program janë:

- Përmirësimi i njohurive të administratës dhe komisionit për mundësi të barabarta për gratë dhe burrat për barazinë gjinore dhe buxhetimin e përgjegjshëm gjinor.
- Avancimi i njohurive dhe përkrahja e grave për kujdesin dhe mbrojtjen e vazhdueshme të shëndetit të tyre dhe ndërgjegjësimin më të madh për përmirësimin e kujdesit shëndetësor dhe edukimin më të madh për

- Унапредување на знаењето и поддршка на жените за континуирана грижа и заштита на сопственото здравје и поголема информираност за подобрување на здравствената заштита и поголема едукација за болестите кои се својствени на современите услови на живеење.
- Унапредување на знаењето на жените за климатските промени кои влијаат врз биодиверзитетот на територијата на општината каде што жените собираат растенија и билки во одредени периоди од годината.
- Запознавање на младите девојчиња и момчиња со теми како дискриминација, еднакви можности, родово базирано насилство, родова еднаквост, булинг, врсничкото насилство особено онлајн насилството (сајбер насилство).
- Промовирањето на родовата еднаквост како демократско достигнување.

3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

Одговорни субјекти за имплементација на Програмата во областа на еднаквите можности на жените и мажите во општина Дебар за 2025 година се пред сè, координаторката и заменичката координаторка за еднакви можности поддржана од Комисијата за еднакви можности при Советот на општината.

Обврска и одговорност на администрацијата да креираат, иницираат и организираат активности и проекти и да раководат со реализацијата на мерки кои ќе придонесат

sëmundjet që janë të qenësishme në kushtet moderne të jetesës. - Përmirësimi i njohurive të grave për ndryshimet klimatike që ndikojnë në biodiversitetin e territorit të bashkisë ku gratë mbledhin bimë dhe barishte në periudha të caktuara të vitit.

- Njohja e vajzave dhe djemve të rinj me tema si diskriminimi, mundësitë e barabarta, dhuna me bazë gjinore, barazia gjinore, bullizmi, dhuna e bashkëmoshatarëve, veçanërisht dhuna në internet (dhuna kibernetike).
- Promovimi i barazisë gjinore si një arritje demokratike.

3. ZBATIMI

Subjektet përgjegjëse për zbatimin e Programit në fushën e mundësive të barabarta për gratë dhe burrat në komunën e Dibrës për vitin 2025 janë, para së gjithash, koordinatori dhe zëvendëskoordinatori për mundësi të barabarta të mbështetura nga Komisioni për mundësi të barabarta në Këshilli komunal.

Detyrimi dhe përgjegjësia e administratës për të krijuar, inicuar dhe organizuar aktivitete dhe projekte dhe për të menaxhuar zbatimin e masave që do të kontribuojnë në përmirësimin e marrëdhënieve në këtë sferë. Është përgjegjësi e Komisionit për Mundësi të Barabarta të shqyrtojë të gjitha vendimet, raportet, idetë dhe politikat e Komunës nga perspektiva gjinore.

4. PLANI AKSIONAL DHE FINANCIAR PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Financimi i aktiviteteve të përcaktuara me këtë Program do të sigurohet me donacione dhe mjete nga Buxheti i Komunës së Dibrës. Për aktivitetet nga zonat, të cilat nuk janë të pranuar nga Programi, dhe që me aktualitetin, cilësinë dhe interesin social do të shfaqen shtesë gjatë vitit 2025, do të

за унапредување на односите во оваа сфера. Одговорност на Комисијата за еднакви можности е да ги разгледуваат од родов аспект сите одлуки, извештаи, идеи и политики на Општината.

sigurohen mjete shtesë financiare në Buxhetin e Komunës së Dibrës

4. АКЦИСКИ И ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Финансирањето на активностите утврдени со оваа Програма ќе биде обезбедено од донации и средства од Буџетот на Општина Дебар.

За активностите од областите, што не ги прифаќа Програмата, а кои со својата актуелност, квалитет и општествен интерес ќе се појават дополнително во текот на 2025 година, ќе бидат предвидени дополнителни финансиски средства во Буџетот на Општина Дебар.

Цел 1: Унапредување на знаењето за родовата еднаквост

Бр.	Мерка	Активност	Индикатор	Временска рамка	Буџет во МКД	Одговорни лица
1.	Јакнење на капацитетите на општина Дебар за родов еднаквост	Обука за координаторите за еднакви можности и КЕМ за родов еднаквост и родово одговорно буџетирање	-број на обучени лица -процент на зголемување на знаењето за темите	април-јуни 2025		Одделение за образование, КЕМ, Координатор за ЕМ
2.	Редовни состаноци на и родово одговорно буџетирање на интерсекторска	Формирање интегесиотрка група за родово одговорно буџетирање Одржување	-Број на состаноци	Тековно 2025	/	Координатор за еднакви можности и Помошник раководител на Сектор

	та група	состаноци				за финансии
3.	Насоки за интересекторската група за оценка на програмите од родов аспект	-Разгледување, Оценување и давање насоки при изработка на програмите на општината за вметнување на родов аспект	-Број на внесени мерки и индикатори во програмите разгледани од КЕМ за родовиот аспект	април-септември 2025	/	Интерсекторска група
4.	Водење и прибирање на родово одговорна статистика во општина Дебар	Изработка и користење на аатка за прибирање родова статистика	Број на аналитички извештаи за состојбата на мажите и жените во општина Дебар	Тековно месечно 2025	/	Координаторка за еднакви можности, општински одделенија, локални институции (агенција за вработување, центар за социјални работи, училишта итн.)
Цел 2: родово сензибилизирано образование						
5.	Подигање на свеста на учениците од IVна тема родоваеднаквост	Конкурс на тема родова еднаквост за учениците од IV одделениепреку изготвување на цртежи во рамките на објавен јавен повик за родова еднаквост	-Број на добиени цртежи -Број на медиумски објави	октомври – ноември 2025		Одделение за образование, КЕМ, Координатор за ЕМ Основни училишта НВО
6.	Подигање на свеста кај средношколците преку едукативни предавања, работилници и кампањи	Едукативни работилници и кампања за средношколци на тема дискриминација, еднакви можности, родово	-Број на реализирани работилници -Број на учесници на работилници -Процент на зголемени знаење -Број на објави на социјални мрежи	април-јуни октомври-ноември 2025		Одделение за образование, КЕМ, Координатор за ЕМ Основни училишта

		базирано насилство, родова еднаквост, булинг				
Цел 3: Подобрена здравствена заштита на жените и децата						
7.	Подигање на свеста кај жените и девојчињата за сопственото здравје преку едукативни предавања, работилници и кампањи	Едукативни работилници и кампањи за жени и девојчиња за ХПВ вакцина, рак на матка, рак на дојка, редовни гинеколошки прегледи (ПАП), последици од Ковид-19 пандемијата и сл.	-Број на реализирани работилници -Број на учесници на работилници -Процент на зголемени знаења за темите -Број на објави на социјални мрежи	април-октомври 2025		Одделение за образование, КЕМ, Координатор за ЕМ Училишта, НВО, здравствен дом
8.	Подобрување на положбата на родители со деца со ретки болести	Обука за воспитувач(к)ите во градинка за аутизам и други болести	-Број на реализирани работилници -Број на учесници на работилници -Процент на зголемени знаења за темите	март 2025		Одделение за социјална и детска заштита, КЕМ, Координатор за ЕМ градинка, НВО, здравствен дом
9.	Подобрување на здравствената заштита за на жени од ранливи категории.	Според утврдени критериуми обезбедување бесплатни здравствени прегледи (мамографија, гинеколошки преглед итн.) за жени од ранливи категории	-број на опфатени жени	мај 2025		Одделение за социјална и детска заштита, КЕМ, Координатор за ЕМ Центар за социјални работи, НВО, здравствен дом

Цел 4: промовирање на родовата еднаквост						
10	Одбележување на 8 март	Организирање на активности во чест на Денот на жената	-Број на настани -број на вклучени лица -Број на медиумски објави	февруар и – март		Општина Дебар, Координатор за еднакви можности, КЕМ и НВО
11	Одбележување на 16 дена активизам против родово насилство	Организирање на настани за подигање на јавната свест на граѓаните	-Број на настани -Број на медиумски објави	ноември-декември 2025		Општина Дебар, Координатор за еднакви можности, КЕМ и НВО
Цел 5: справување со родово базирано насилство						
12	Обезбедување бесплатна правна помош	Давање средства за правна помош на жртви на семејно и родово базирано насилство	-број на жени-жртви на кои им е обезбедена правна помош	март-декември 2025		општина Дебар, Координатор за еднакви можности, КЕМ и НВО
Цел 6: справување со климатските промени						
13	Унапредување на знаењето на жените за влијанието на климатските промени	Обука за жени под рурчните средини за влијанието врз климатските промени	-број на обучени жени - процент на зголемено знаење за климатските промени	септември и 2025		општина Дебар, Координатор за еднакви можности, КЕМ и НВО

Објективи 1: Avancimi i njohurive për barazinë gjinore

Nr	Masa	Aktiviteti	Indikatorët	Korniza kohore	Buxh MKD	Personat përgjegjës
1.	Fuqizimi i kapaciteteve të komunës së Dibrës për barazi gjinore	Trajnim për koordinatorët e mundësive të barabarta dhe KEM për barazinë gjinore dhe buxhetimin e përgjegjshëm gjinor	-numri i personave përgjegjës - përqindja e rritjes së njohurive për temat	Prill-Qershor 2025		Departamenti i Arsimit, KEM, Koordinator EM
2.	Takime të rregullta dhe buxhetimi i përgjegjshëm gjinor i grupit ndërsektorial	Formimi i një grupi ndërinstitucional për buxhetimin e përgjegjshëm gjinor Mbajtja e takimeve	-Numri i takimeve	Aktuale 2025	/	Koordinator për mundësi të barabarta dhe ndihmës shefi i Departamentit të Financave
3.	Udhëzime për Grupin e Vlerësimit Ndërsektorial të programeve gjinore aspekti	- Rishikimi, vlerësimi dhe dhënia e drejtimeve gjatë zhvillimit të programeve të bashkisë për futjen e aspektit gjinor.	-Numri i masave dhe treguesve të prezantuar në programet e rishikuara nga KEM për aspektin gjinor	Prill-Shtator 2025	/	Grupi intrasektorial
4.	Menaxhimi dhe mbledhja e statistikave të përgjegjshme gjinore në komunën e Dibrës	Zhvillimi dhe përdorimi i një mjeti për mbledhjen e statistikave gjinore	Numri i raporteve analitike për gjendjen e burrave dhe grave në komunën e Dibrës	Mujore aktuale 2025	/	Koordinator për mundësi të barabarta, drejtoritë komunale, institucionet lokale (agjencia e punësimit, qendra për çështje sociale, shkollat, etj.)
Oëllimi 2: edukimi i sensibilizuar gjinor						
5.	Ndërgjegjësimi i nxënësve të IV mbi temën	Konkurs me temën e barazisë gjinore	-Numri i vizatimeve të marra	Tetor – Nëntor		Departamenti i Arsimit, KEM,

	e barazisë gjinore	për nxënësit e klasës së IV përmes përgatitjes së vizatimeve në kuadër të thirrjes publike të publikuar për barazi gjinore	-Numri i publikimeve në media	2025		Koordinator EM Shkolla fillore OJQ
6.	Ndërgjegjësimit i nxënësve të shkollave të mesme përmes leksioneve edukative, punëtorive dhe fushatave	Punëtori edukative dhe fushatë për nxënësit e shkollave të mesme me temën e diskriminimit, mundësive të barabarta, dhunës me bazë gjinore, barazisë gjinore, bullizmit	-Numri i punëtorive të realizuara -Numri i pjesëmarrësve të seminarit - Përqindja e rritjes së njohurive - Numri i postimeve në rrjetet sociale	prill-qershor tetor-nëntor 2025		Departamenti i Arsimit, KEM, Koordinator EM Shkolla fillore
Oëllimi 3: Përmirësimi i kujdesit shëndetësor për gratë dhe fëmijët						
7.	Rritja e ndërgjegjësimit të grave dhe vajzave për shëndetin e tyre përmes mësimave edukative, aktiviteteve dhe fushatave	Punëtori dhe fushata edukative për gratë dhe vajzat për vaksinën HPV, kancerin e mitrës, kancerin e gjirit, ekzaminimet e rregullta gjinekologjike (PAP), pasojat e pandemisë Covid-19, etj.	-Numri i punëtorive të realizuara -Numri i pjesëmarrësve të seminarit - Përqindja e rritjes së njohurive për temat - Numri i postimeve në rrjetet sociale	Prill-Tetor 2025		Departamenti i Arsimit, KEM, Koordinator EM Shkollat, OJQ-të, qendrat shëndetësore
8.	Përmirësimi i pozitës së prindërve me fëmijët me sëmundje të rralla	Trajnim për edukatorët e kopshteve për autizmin dhe sëmundjet e tjera	--Numri i punëtorive të realizuara -Numri i pjesëmarrësve të seminarit - Përqindja e rritjes së njohurive për temat	MARS 2025		Departamenti për Mbrojtjen Sociale dhe të Fëmijëve, KEM, Koordinator EM kopsht fëmijësh, OJQ, qendër

							shëndetësore
9.	. Përmirësimi i kujdesit shëndetësor për gratë nga kategoritë vulnerabël	Sipas kriterëve të përcaktuara, ofrimi i ekzaminimeve shëndetësore falas (mamografi, ekzaminim gjinekologjik, etj.) për gratë e kategorive vulnerabël.			maj 2025		Departamenti për Mbrojtjen Sociale dhe të Fëmijëve, KEM, Koordinator EM Qendra për Çështje Sociale, OJQ, qendra shëndetësore
Qëllimi 4: promovimi i barazisë gjinore							
10.	Festimi i 8 Marsit	Organizimi i aktiviteteve për nder të Ditës së Gruas		- Numri i ngjarjeve - numri i personave të përfshirë - Numri i publikimeve në media		Shkurt - Mars	Komuna e Dibrës, Koordinator për Mundësi të Barabarta, KEM dhe OJQ
11.	Festimi i 16 ditëve të aktivizimit kundër dhunës gjinore	Organizimi i ngjarjeve për ndërgjegjësimin e qytetarëve		-Numri i ngjarjeve -Numri i publikimeve në media		Nëntor-Dhjetor 2025	Komuna e Dibrës, Koordinator për Mundësi të Barabarta, KEM dhe OJQ
Objektivi 5: Trajtimi i dhunës me bazë gjinore							
12.	Ofrimi i ndihmës juridike falas	Sigurimi i fondeve për ndihmë juridike për viktimat e dhunës në familje dhe me bazë gjinore		-numri i viktimave femra të cilave u është ofruar ndihmë juridike		mars-dhjetor 2025	Komuna e Dibrës, Koordinator për Mundësi të Barabarta, KEM dhe OJQ
Qëllimi 6: Trajtimi i ndryshimeve klimatike							
13.	Avancimi i njohurive të grave për ndikimin e ndryshimeve klimatike	Trajtim për gratë në zonat rurale mbi ndikimin e ndryshimeve klimatike		- numri i grave të trajnuara - përqindja e rritjes së njohurive për ndryshimet		shtator 2025	Komuna e Dibrës, Koordinator për Mundësi të Barabarta, KEM dhe OJQ

			klimate			
--	--	--	---------	--	--	--

Бр. Nr. 08-1219/17
23.12.2024 год.viti
Дебар/Dibër

СОВЕТ НА ОПШТИНА/КËSHILLI I KOMUNËS
Претседател/Kryetari,
Fuat Spahiju